

2020-mi suliffeqarneq

1. Allaqqaasiut

Kisitsisitigut paasissutissani matumani Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi sulisut nassuiarneqarput. Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi kisitsisitigut paasissutissat killiffimmi naatsorsuutaapput, tassanilu inuit (ataasiakkaarlugit) qaammatip ataatsip ingerlanerani minnerpaamik akunnerit arfineq-pingasut sulisimasut kiisalu ukiup ataatsip ingerlanerani qaammammut agguaqatigiissillugu sulisimasut amerlassusaat naatsorsorneqarput.

Suliffeqarnermut kisitsisitigut paasissutissani Kalaallit Nunaanni innuttaasut ukiup naanerani 15-ileereersimasut tunngavigalugit suliarineqarput. Saqqummersitami matumani piffissami 2016-imiit 2020-mut suliffeqarneq pillugu kisitsisit saqqummiunneqarput.

Kalaallit Nunaanni suliffeqarneq pillugu kisitsisit najoqqutassat The International Labour Organisation-imit (ILO), FN-ip ataani nunat tamalaat akornanni suliffeqarnermut tunngasuni kattuffimmit nassuiarneqarsimasut malillugit sapinngisamik suliarineqarput. ILO-mit suliffeqarneq pillugu nassuiaat kiisalu najoqqutassiat immikkoortumi 4.1-imi atuarneqarsinnaapput.

Saqqummersitaq immikkoortunut pingasunut, ataatsimut immikkulluunniit atuarneqarsinnaasunut, immikkoortiterneqarpoq. Immikkoortut aappaanni suliffeqarneq pillugu nalunaarsuisarfimmiit naatsorsuutit pingaarnerit saqqummiunneqarput. Nunami sumiiffiit aamma inuiaqatigiit agguataarneri malillugit Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi pissutsit misissoqqissaarneqarnerat immikkoortumi matumani sammineqarput.

Kisitsisini najoqqutarineqartut kiisalu nalunaarsuutit allat atorneqartut immikkoortut pingajuanni atuarneqarsinnaapput, najoqqutassialli aammalu suliffeqarnermut nassuiaat, periaatsip nassuiarnera, kukkunernullu tunngaviusut il.il immikkoortut sisamaanni atuarneqarsinnaapput.

Piffissami 2008-miit 2020-mut Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi pissutsinut kisitsisit sukumiinerusut Naatsorsueqqissaartarfiup Kisitsisaataasiviani nittartakkami bank.stat.gl -imi nassaarineqarsinnaapput. Kisitsisaataasivimmi uuttuutunik nammineq toqqartuilluni soorlu ukiut, suaassuseq, najugaqarfik, inunngorfik aamma ilinniakkap qaffasissusaa malillugu tabeliortoqarsinnaavoq.

Suliffeqarnermi kisitsisit pingaarnertit

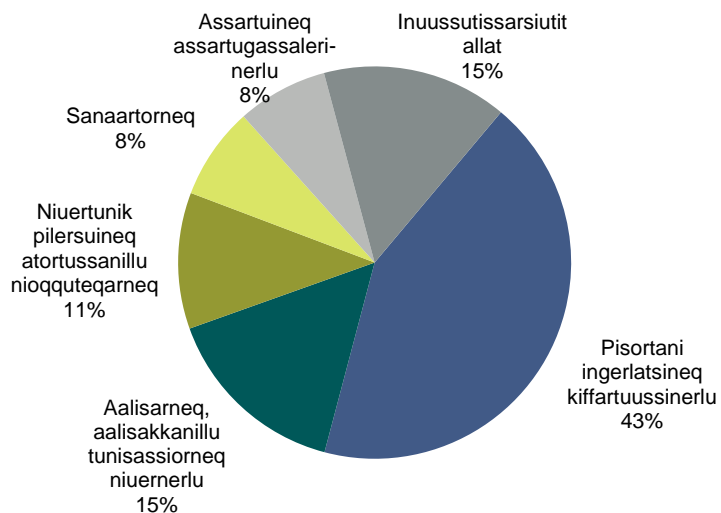
2. Suliffeqarnermi kisitsisit pingaarnertit

Immikkoortumi matumani Kalaallit Nunaanni najugaqavissut akornanni pingaarnertut suliffillit sammineqarput. Pingaarnertut suliffillit tassaapput suliffeqarnerminni ataatsimi inuk ataaseq qaammammi pineqartumi qaffasinnerpaamik qaammammut akissarsiarisimasaani nalunaarsorneqarsimasuni qaammammusiaqartutut nalunaarsorneqarsimasut, tassanilu pineqarput *akissarsiat tamakkiisut*, tunisinermi akiliinerit, nammineq suliffeqarfimmi sinneqartoorutit il.il. Kalaallit Nunaanni najugaqavissutut taaneqartut tassaapput innuttaasut ukiup aallartinnerani naanerani Kalaallit Nunaanni najugallit, aammalu ukiup naanerani 15-inik ukioqalereersimasut. Allani taakkartuisoqartinnagu agguaqatigiissillugu qaammammut pingaarnertut suliffeqarneq pineqartarpoq.

2020-mi agguaqatigiissillugu inuit 26.808-t qaammammut suliffeqarsimapput. Ukiumut sulianut sanilliullugu tamanna inunnik 183-inik ikileriarnulluni 0,7 pct.-inik appararneruvoq. Appararneq naatsorsuutaareerpoq, Naatsorsueqqissaartarfimmit suliffissarsiorutut nalunaarsimasut naatsorsuutaanni takuneqarsinnaammat 2019-imiit 2020-mut qaammammut agguaqatigiissinneri qaffariaateqarsimasut.

Pisortaqarfinni ingerlatsinermut kiffartuussinermullu suliaqarfik nuna tamakkerlugu inuussutissarsiorfittut suliffeqartitsisuuvoq annerpaaq. 2020-milu pisortaqarfinni ingerlatsinermi kiffartuussinermilu agguaqatigiissillugu qaammammut suliffillit 11.527-nik amerlassuseqarput. Titartagarlu 1.1 malillugu suliffillit tamakkerlutik 43 pct.-iinik annertussuseqarput. Aalisarnermi aalisakkanillu tunisassiornerup niuernerullu iluani suliaqarfiit qaammammut 4.136-nik sulisoqarsimapput, suliffillit tamakkerlugit 15 pct.-iinik annertussuseqartunik. Niuernermi, sanaartornermi sanaartortitsinermilu kiisalu assartuineri assartugassanillu suliaqarfinni sulisut 11, 8 aammalu 8 pct.-iusimapput.

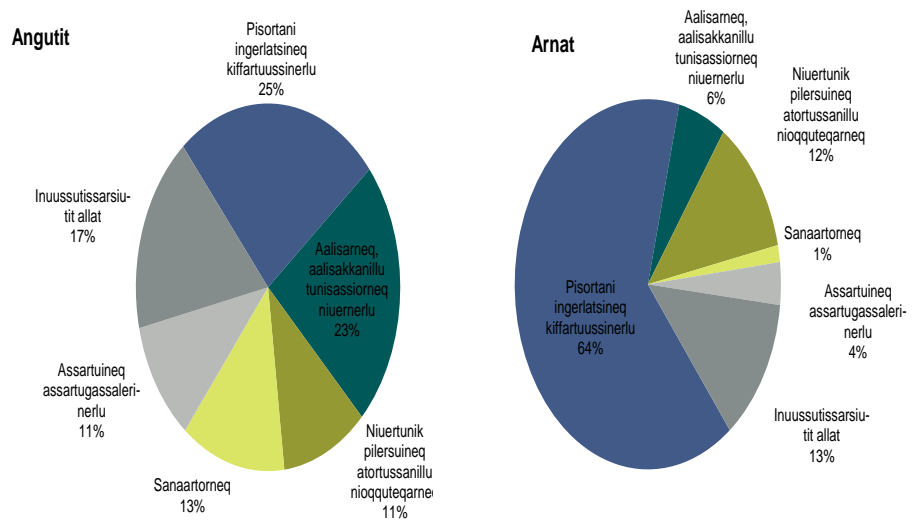
Titartagaq 1.1 2020 mi suliffeqarneq inuussutissarsiorfinnut agguarlugu

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik: <https://bank.stat.gl/ARNBF1>

Titartakkami 1.2-mi takuneqarsinnaasutut pingaartumik arnat pisortat suliffeqarfiutaanni sulisarpit. Imaappoq arnat quliugaangata arfinillit pisortaqaqfinni ingerlatsinermi kiffartuussinermilu sulisarpit. Niuernikkut suliffeqarfiit aamma arnanik suliffiqineqarajunnerupput. Angutit akornanni aalisarnermi aalisakkanillu tunisassiornermi niuernermilu kiisalu pisortaqaqfinni ingerlatsinermi kiffartuussinerni suliaqarfiit annerpaapput. Inuussutissarsiorfiit pineqartut ataatsimut katikkaanni angutit suliffillit tamakkerlutik affaasa missaanniittut sulisoraat. Sanaartornermi sanaartortitsinermilu, niuernermi aamma assartuinermi suliaqarfiit aammattaaq angutinit suliffiqineqarajupput.

Titartagaq 1.2 2020-mi angutit arnallu akornanni suliffeqarneq inuussutissarsiorfik malillugu

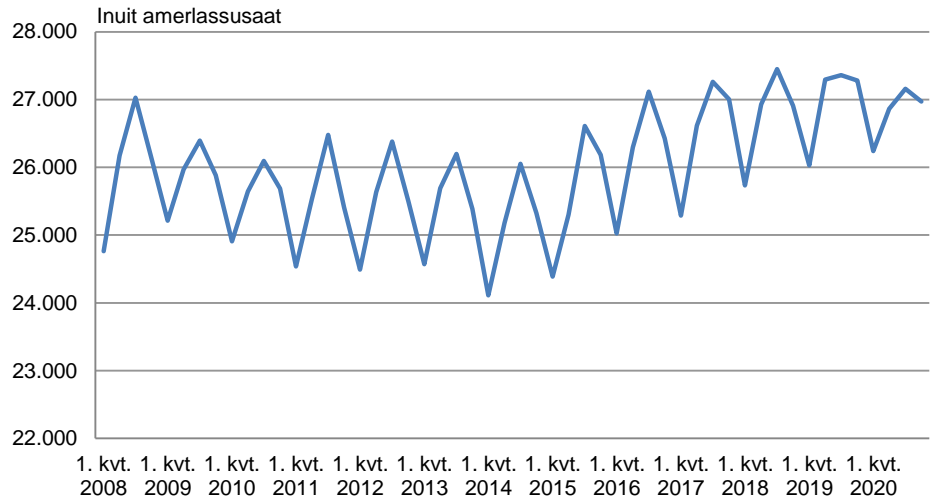

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik: <https://bank.stat.gl/ARNBFB1>

2020-mi aalisarnermi aalisakkanillu tunisassiornermi niuernermilu agguaqatigiissillugu qaammammut 4.136-t suliffeqarsimapput. Taakkunanga 1.116-it *tunisisartutut* pingaarnertut sulisimapput.

Kvartalikkaartumik suliffeqarneq aalajangersimasumik ukiup qanoq ilineri malillugit allanngorartarpoq, takuuk titartagaq 1.3. Suliffeqarneq kvartalimi siullermi appasippoq, kvartalit aappaanni qaffakkiartorluni, kvartalillu pingajuanni qaffasinnerpaavoq kvartalillu sisamaanni appaqqilluni. 2020-mi kvartalimi siullermi 26.242-t suliffeqarput, kvartalillu aappaanni 26.862-t. Kvartalit pingajuanni 27.158-inut qaffappoq. Kvartalit sisamaanni suliffillit 26.971-inut apparput.

Titartagaq 1.3 2008-miit 2020-mut kvartalikkaartumik suliffeqarneq

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik: <https://bank.stat.gl/ARNBFB2>

Suliffeqarneq inuussutissarsiutinut pingaarnernut agguataaraanni takussutissiaq 1.1 malillugu kommunit akornanni nikingassutsit annertupput. Kommunini tamani pisortaqarfinni ingerlatsineq kiffartuussinerlu suli annerpaalluni inuussutissarsiorfittut sulisitsisuuvoq. Assersuutigaluguli Avannaata Kommuniani aamma Kommune Qeqertalimmi kommuninut allanut naleqqiullugit aalisarneq aalisakkanillu tunisassiorneq niuernerlu suli annertunerpaapput. Taamaasilluni Avannaata Kommuniani aalisarnermi aalisakkanillu tunisassiornermi niuernermilu sulisut 31,5 pct.-inik annertussuseqartut Kommune Qeqertalimmi 18,9 pct.-iupput, Kommuneqarfik Sermersuumili inuussutissarsiorfimmi sulisut 8,5 pct.-iinnaallutik.

Takussutissiaq 1.1 2020-imi inuussutissarsiorfinni sulisut kommuninut agguallugit

Katillugit	Kommune	Kommuneqarfik	Qeqqata	Kommune	Avannaata
	Kujalleq	Sermersooq	Kommunia	Qeqertalik	Kommunia
Inuit amerlassusaat					
	2.794	11.568	4.556	2.804	5.038
Nunalerineq, orpippassualerineq nunalerinermilu tunisassiorneq	67	5	1	2	1
Aalisarneq aalisakkanik tunisassiorneq niuernerlu	252	988	780	529	1.586
Aatsitassarsiorneq	12	66	10	2	3
Atortussiorneq	7	141	67	20	11
Nukissiuutunik imermillu pilersuineq	51	158	50	70	115
Sanaartorneq	247	860	404	208	321
Niurtunik pilersuineq atugassanillu nioqquteqarneq ..	333	1.286	527	313	552
Assartuineq assartugassalerinerlu	175	1.107	375	139	204
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	86	322	111	52	137
Paasisutissalerineq attaveqaatilerinerlu	43	443	40	46	33
Aningaaseriviit, aningaasalissarfiit sillimmasisarfiillu ..	23	141	29	9	16
Inissianik attartortitsinerit sullissinerillu allat	23	122	100	12	25
Namminersortunit, ilisimatusarnikkut teknikkikkullu					
suliaqartunit kiffartuussinerit	12	220	34	17	19
Allaffissornikkut kiffartuussinerit	42	276	97	4	25
Pisortaqarfinni ingerlatsineq kiffartuussinerlu	1.355	5.080	1.836	1.339	1.916
Kiffartuussilluni inuussutissarsiorfiit allat	23	233	56	18	22
Nalunaarsuuteqanngitsut	43	117	36	25	52

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik: <https://bank.stat.gl/ARNBFB3>

Takussutissiami 1.2-mi takutinneqarpoq agguaqatigiissillugu qaammammut pingaarnertut suliffillit kiisalu agguaqatigiissillugu suliffimmik pingaarnertut qaammammusiit piffissami 2016-imiit 2020-mut, najugaqarfinni ataasiakkaani.

Suliffeqarneq annerpaaq – ilimageriikkatut – najugaqarfimmi Nuummiippoq, tassani 2020-mi agguaqatigiissillugu suliffeqarsimasut 9.931-nik amerlassuseqarmata. Najugaqarfimmi Nuummi qaammammut akissarsiat qaffasinnerpaapput. 2020-mi Nuummi suliffeqarnermik pingaarnertut agguaqatigiissillugu qaammammut akissarsiat 34.809 kr.-nik annertussuseqarput. Suliffeqarneq aamma qaammammut akissarsiat annertunerpaat eqqarsaatigalugit Sisimiut Ilulissallu tulliullutik inissisimapput.

Agguaqatigiissillugu qaammammut akissarsiat ineriartornerannut sukuiaaneq mianersuunneqassaaq. Assersuutigalugu eqqumaffigineqassalluni qaammammut agguaqatigiissillugu akissarsiat qaffariaataat aningaasarsiat qaffakkiartornerannik isumaqartuaannangimmat, - kisiannili aamma sulisut akornanni akunnerit suliffigisimasat amerlanerunerannik imaluunniit akileraarutitut malittarisassat allanngornerannik peqquteqarsinnaammat. Kingulliullugu taaneqartumut assersuutigineqarsinnaavoq 2017-imi januaarip aallaqqaataannit soraarnerussutisianut Kalaallit Nunaata avataaniittunut akilersuutit akileraaruserneqartalerat. Allanguut pineqartoq pingaartumik Nuummi qaammammut akissarsianut sunniuteqarpoq, tassani sulisitsisut soraarnerussutisianut nunanut allaniittunut akileraarutaat 2017-

imiit qaffammata, tamanna pillugu Naatsorsueqqissaartarfiup 2019-imi *Isertitanut* saqqummersitaani atuarneqarsinnaavoq.

Suliffillit ataatsimut isigissangaanni 2019-imi 26.991-init 2020-mi 26.808-nut 0,7 pct.-inik ikilipput. Ittoqqortoormiinili kiisalu Narsami suliffillit amerleriarsimapput, 6,1 pct.-inik 5,1 pct.-inillu amerleriarsimammata. Najugaqarfimmi Nuummi suliffillit amerleriarnepaasimapput, ukiup siulianut sanilliullugit 2020-mi suliffillit 57-inik amerlanerummata. Tamanna 0,6 pct.-inik annertussuseqarpoq.

Killormulli najugaqarfimmi arlalinni 2020-mi suliffillit ikileriarsimapput. Tasiilami, Paamiuni, Maniitsumi Qasigiannguanilu suliffillit 6,7, 5,7, 4,1 kiisalu 3,6 pct.-inik ikileriarnepaasimapput. Takussutissiaq 1.2 malillugu Upernavimmi, Ilulissani, Qeqertarsuarimi, Qaqortumi, Qaanaami Sisimiuni Ummannamilu 2,0 pct.-it tikillugit aamma ikileriarsimapput.

Takussutissiaq 1.2 Najugaqarfimmi suliffillit qaammammullu akissarsiat amerlassusaat

	Agguaqatigiissillugu qaammammut pingaarnertut suliffillit					Pingaarnertut suliffimmiit agguaqatigiissillugu qaammammut akissarsiat				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	Inuit amerlassusaat					Kr.				
Nuna tamakkerlugu	26.214	26.543	26.757	26.991	26.808	26.814	27.285	27.743	28.286	29.003
Nanortalik	696	658	635	635	636	18.697	20.489	21.486	20.470	21.287
Qaqortoq	1.479	1.453	1.460	1.460	1.442	24.650	25.955	25.902	26.479	27.176
Narsaq	671	683	687	681	716	21.935	22.984	23.385	23.952	23.660
Paamiut	647	619	617	594	560	21.229	21.911	22.095	22.615	23.403
Nuuk	9.228	9.555	9.726	9.874	9.931	32.696	33.067	33.354	33.936	34.809
Maniitsoq	1.589	1.561	1.575	1.507	1.446	23.752	23.733	24.457	24.955	25.670
Sisimiut	3.016	3.112	3.090	3.127	3.110	26.925	27.128	27.983	28.301	28.700
Kangaatsiaq	477	494	473	444	448	17.862	18.860	18.332	19.090	19.113
Aasiaat	1.388	1.382	1.431	1.396	1.408	22.787	23.725	23.573	23.957	24.461
Qasigiannuguit	562	552	563	584	563	21.862	23.150	22.169	22.335	23.871
Ilulissat	2.389	2.368	2.336	2.462	2.423	26.034	26.015	26.682	27.954	28.802
Qeqertarsuaq	376	385	393	390	385	23.806	24.422	24.967	26.005	25.553
Uummannaq	1.121	1.126	1.104	1.139	1.134	22.440	21.802	23.084	23.251	23.727
Upernavik	1.113	1.117	1.159	1.226	1.201	20.702	19.848	20.968	21.450	21.723
Qaanaaq	259	270	282	282	280	17.783	18.524	18.922	20.483	19.877
Tasiilaq	973	991	1.026	1.005	938	20.860	21.580	22.321	22.209	23.274
Ittoqqortoormiit	143	138	133	131	139	21.397	21.693	21.461	21.484	22.474

Malugiuk: Nuna tamakkerlugu kisitsisinut ilaapput kommunit avataaneersut.

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik: <https://bank.stat.gl/ARNBFB4>

Suliffeqarnerup annertussusaa suliffillit amerlassusaasa innutaasut najugaqavissut amerlassusaannut naleqqiussineruvoq. Innuttaasut najugaqavissut tassaapput ukiup pineqartup aallartinnerani naanerani Kalaallit Nunaanni najugallit, ukiullu naanerani 15-ileereersimasut.

Takussutissiaq 1.3-mi quppernerup tullianiittumi takuneqarsinnaasutut najugaqavissut akornanni suliffeqarnerup annertussusaa 2016-imi 60,1 pct.-iniit 2020-mi 63,1 pct.-inut qaffariarpoq.

45-49-nik ukiullut akornanni suliffeqarnerup annertussusaa qaffasinnerpaavoq, tassani 2020-mi najugaqavissut 78,7 pct.-ii

suliffeqarsimmata. Taamaattoq ukiumi pineqartumi 55-59-inik ukiullit akornanni suliffillit amerlanerpaasimapput, tassani agguaqatigiissillugu qaammammut 3.290-it suliffeqarsimmata.

Takussutissiaq 1.3 2016-imiit 2020-mut suliffeqarneq, suliffeqarnerup annertussusaa, najugaqavissut kiisalu ukiut malillugit

	Najugaqavissut		Agguaqatigiissillugu qaammammut suliffillit		Agguaqatigiissillugu qaammammut suliffeqarnerup annertussusaa	
	2016	2020	2016	2020	2016	2019
	Inuit amerlassusaa				Pct.	
Katillugit	42.488	43.152	26.214	26.808	61,7	62,1
15-19-inik ukiullit	3.503	3.325	945	872	27,0	26,2
20-24-nik ukiullit	4.074	3.759	2.319	2.071	56,9	55,1
25-29-nik ukiullit	4.268	4.353	2.787	2.969	65,3	68,2
30-34-nik ukiullit	3.858	4.434	2.812	3.265	72,9	73,6
35-39-nik ukiullit	3.340	3.797	2.549	2.878	76,3	75,8
40-44-nik ukiullit	2.872	3.147	2.286	2.444	79,6	77,7
45-49-nik ukiullit	4.013	2.827	3.058	2.224	76,2	78,7
50-54-inik ukiullit	5.010	4.280	3.726	3.185	74,4	74,4
55-59-inik ukiullit	4.133	4.603	2.927	3.290	70,8	71,5
60-64-inik ukiullit	2.889	3.568	1.888	2.372	65,4	66,5
64 sinnerlugit ukiullit	4.528	5.059	918	1.237	20,3	24,5

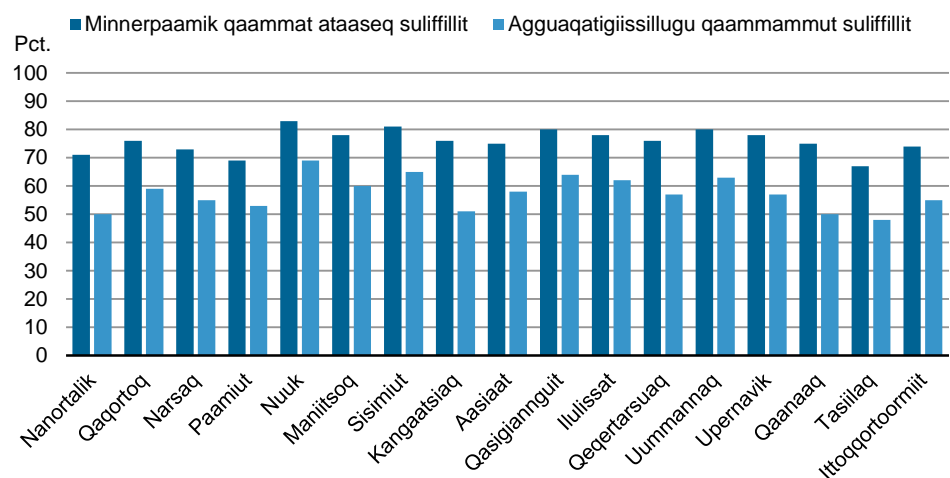
Malugiuk: Erseqqissaatigineqarpoq tabeli atorlugu suliffeqannginneq kisinneqarsinnaanngimmat.

Nalunaarut: 1) Najugaqavissut tassaapput innuttaasut ukiup aallartinnerani naanerani Kalaallit Nunaanni najugallit, ukiullu naanerani 15-inik ukioqalereersimasut.

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik: <https://bank.stat.gl/ARNBFB5>

Titartakkami 1.4-rimi takutinneqarpoq najugaqavissut akornanni qanoq amerlatigisut 2020-mi minnerpaamik qaammammut ataasiarlutik suliffeqarsimanersut, kiisalu qanoq amerlatigisut 2020-mi agguaqatigiissillugu qaammammut suliffeqarsimanersut.

Titartagaq 1.4 2020-mi najugaqarfinni suliffeqarnerup annertussusaa

Malugiuk: Najugaqavissut tassaapput innuttaasut ukiup aallartinnerani naanerani Kalaallit Nunaanni najugallit, ukiullu naanerani 15-inik ukioqalereersimasut.

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik: <https://bank.stat.gl/ARNBFB6>

Titartakkami 1.4-rimi takuneqarsinnaasutut nunap sumiiffii malillugit assiinnngisitaartoqarpoq. Tassa Nuup, Sisimiut, Qasigiannnguit aammalu Uummannap najugaqarfiini najugaqavissut 80 pct.-ii sinnillit 2020-mi agguaqatigiissillugu minnerpaamik qaammammi ataatsimi suliffeqarsimapput.

Tasiilami Paamiunilu 2020-mi agguaqatigiissillugu minnerpaamik qaammammi ataatsimi suliffeqarsimasut annertussusaat 70 pct.-it ataappaat.

Najugaqarfik Nuummi qaammammut suliffillit annertussusaat qaffasinnerpaavoq. Tassani agguaqatigiissillugu innutaasut 69 pct.-ii suliffeqarsimasut, Tasiilami suliffillit annertussusaat 48 pct.-imiissimavoq.

Takussutissiaq 1.4 Suliffeqarneq aamma qaammammut akissarsiat, inuiaassuseq malillugu

	Agguaqatigiissillugu qaammammut pingaarnertut suliffillit					Pingaarnertut suliffimmiit agguaqatigiissillugu qaammammut				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	Inuit amerlassusaat					Kr.				
Katillugit	26.214	26.543	26.757	26.991	26.808	26.814	27.285	27.743	28.286	29.003
Danmark (Kalaallit Nunaanni inunngortut)	22.903	23.218	23.477	23.730	23.406	23.969	24.544	25.037	25.613	26.220
Danmark (Kalaallit Nunaata avataani inunngortut)	2.891	2.900	2.817	2.726	2.792	47.961	48.068	49.116	50.628	51.560
Nunat Avannarliit	121	108	102	92	87	54.302	55.764	59.156	55.100	55.383
Europa	75	65	63	66	69	42.610	40.618	38.865	41.051	44.994
Afrika	10	7	4	7	8	32.429	39.638	..	29.884	30.455
Amerika	20	21	20	21	21	28.933	30.924	34.672	36.342	33.987
Asia	191	222	272	348	421	23.689	23.935	24.899	25.475	25.689

Najoqutaq: Kisitsisaataasivik: <https://bank.stat.gl/ARNBFB7>

Takussutissiami 1.4-rimi aamma 1.5-imi takutinneqarput najugaqavissut akornanni suliffeqarneq, inuiaassuseq malillugu. Malunnarsaannginnissaq eqqarsaatigalugu inuiaassutsit nunavissuit aggorneri malillugit ataatsimoortinneqarput, Nunani Avannarlerni allani innuttaassutsit ataatsimoortinneqarsimani peqqutigalugu. Qallunaatut innuttaassusillit inunngorfii malillugit immikkoortinneqarput, Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaata avataanut.

Takussutissiaq 1.5 2020-mi suliffeqarneq, inuiaassuseq inuussutissarsiorfillu malillugit

Katillugit	Danmark (Kalaallit Nunaanni inunngortut)		Danmark (Kalaallit Nunaata Avannarliit Nunat)		Europa	Afrika	Amerika	Asia
	2016	2017	2018	2019				
Katillugit	26.808	23.406	2.792	87	69	8	21	421
Nunalerineq, orpippassualerineq nunalerinermilu tunisassiorneq	75	74	1	-	-	-	-	-
Aalisarneq aalisakkanik tunisassiorneq niuernerlu	4.136	3.830	184	10	2	2	2	105
Aatsitassarsiorneq	94	64	23	2	4	-	-	-
Atortussiorneq	246	217	28	1	-	-	-	-
Nukissiuutunik imermillu pilersuineq	444	378	64	-	2	-	-	-
Sanaartorneq	2.039	1.699	311	11	12	-	-	6
Niuertunik pilersuineq atugassanillu nioqquteqarneq	3.011	2.670	243	5	2	1	2	89
Assartuineq assartugassalerinerlu	2.004	1.743	226	21	4	2	-	8
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	708	462	100	3	4	-	1	138
Paasissutissalinerineq attaveqaatilerinerlu	605	491	104	3	3	-	2	3
Aningaaseriviit, aningaasaliisarfiit sillimmasiisarfiillu	218	160	56	1	-	-	1	-
Inissianik attartortitsinerit sullissinerillu allat	282	242	36	-	2	-	-	2
Namminersortunit, ilisimatusarnikkut teknikkikkullu suliaqartunit kiffartuussinerit	302	202	93	3	2	-	1	2
Allaffissornikkut kiffartuussinerit	490	337	104	5	2	1	-	42
Pisortaqarfinni ingerlatsineq kiffartuussinerlu	11.527	10.319	1.133	18	29	3	7	16
Kiffartuussilluni inuussutissarsiorfiit allat	353	305	38	1	-	-	3	6
Nalunaarsuuteqanngitsut	275	213	49	3	2	-	2	5

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik: <https://bank.stat.gl/ARNBFB7>

Takussutissiaq 1.6-imi takutinneqarput agguaqatigiissillugu qaammammut suliffeqarneq aamma suliffimmit pingaarnermi agguaqatigiissillugu qaammammut akissarsiat, suliffillip ilinniagaq qaffasinnerpaatut naammassisimasaa malillugu.

Takussutissiaq 1.6 Suliffeqarneq qaammammullu akissarsiat, ilinniagaq qaffasinnerpaatut naammassisimasaaq malillugu

Katillugit	Pingaarnertut suliffik, qaammammut agguaqatigiissillugu					Pingaarnertut suliffimmit qaammammut akissarsiat agguaqatigiissillugu				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Katillugit	26.214	26.543	26.757	26.991	26.808	26.814	27.285	27.743	28.286	29.003
Meeqqat atuarfiat	13.722	13.577	13.543	13.508	13.103	21.899	21.944	22.399	22.696	23.047
Ilinniarnertuunngorniarneq	1.261	1.353	1.379	1.431	1.425	24.266	24.778	24.435	24.827	25.706
Inuussutissarsiornermik ilinniarneq katillugit	6.197	6.361	6.465	6.549	6.575	29.408	29.868	30.512	31.229	31.981
- Eqqumiitsuliorneq aamma humaniora	165	170	166	174	174	27.199	27.775	27.859	28.554	29.063
- Inuussutissarsiorneq, allaffissorneq inatsisilerinerlu	814	839	874	886	889	28.544	29.323	29.150	30.851	30.513
- Ingeniørinngorniarneq, tunisassiorneq sanaartornerlu	2.263	2.292	2.299	2.319	2.299	33.076	33.488	34.139	35.106	37.614
- Nunalerineq, orpippassualerineq, aalisarneq uumasullu	234	238	237	237	231	26.859	26.860	27.661	28.821	28.193
- Peqqinneq atungarissaarnerlu	1.453	1.503	1.528	1.545	1.553	22.463	23.301	23.998	24.216	24.721
- Kiffartuussinerimik suliaqarfik	1.187	1.227	1.264	1.290	1.329	32.081	32.157	33.474	33.483	32.527
- Allat	81	93	98	99	100	32.894	33.000	32.308	34.357	34.927
Angusaniq qaffasaaneq	1.052	1.092	1.109	1.112	1.125	25.817	26.568	26.695	28.100	28.248
Ingerlariaqqiffiusumik ilinniarneq	3.983	4.160	4.261	4.392	4.580	40.784	41.773	41.871	42.263	42.978

Malugiuk: Ilinniakkat aalajangersimasut immikkoortiterinerit assersuutit Naatsorsueqqissaartarfiup nittartagaani www.stat.gl -imi nassaarineqarsinnaapput.

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik: <https://bank.stat.gl/ARNBFB8>

Takussutissiami 1.6-imi takuneqarsinnaasutut sulisut affaasa sinneqartut meeqqat atuarfiat kisiat naammassisimavaat. Takuneqarsinnaavortaaq ilinniakkap qaffasissusaani agguaqatigiissillugu qaammammut akissarsiani malunnartumik ataqatigiittoqartoq. Suliffillit ingerlariaqqiffiusumillu ilinniagaqarsimasut meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimannigitsunik imaluunniit angusanik qaffaanermik qaffasinnerpaatut ilinniarsimasunit missiliorlugu marloriaammik qaammammut akissarsiaat qaffasinnerusut.

Tassungalu atatillugu maluginiarneqartariaqarpoq akissarsiat naatsorsuutaannut *piffissaq suliffik* ilanngunneqanngimmat. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniagaqarsimasut akornanni piffissaq tamakkerlugu sulisartut angusanik qaffasaanermik qaffasinnerpaatut ilinniagaqarsimasunut naleqqiullugit amerlanerujussuunissaat naatsorsuutigineqarmat, ilinniakkat qaffasissusaasa akornanni akissarsiat nikinganerujussuat uissuumminartuunngilaq. Naatsorsuutigineqarportaaq sulisut angusanik qaffasaanermik naammassinnissimasut amerlanersaat piffissap affaanut sulisuunissaat – taamaasillutik qaammammut akissarsiakinnerullutik – ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkamik ingerlatsinerup saniatigut.

Najoqqutat

3. Najoqqutat

Suliffeqarnermi kisitsisitigut paasissutissat najoqqutat assigiinngitsut suliaralugit nalunaarsuisarfiimmut Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermut paasissutissanik matussusiisunik ataatsimoortitsilluni suliarineqartarput. Immikkoortumi matumani kisitsisini najoqqutarineqartut ataasiakkaat nassuiarneqarput.

Qaammammut nalunaarsuutit nassuiaataallu

Suliffeqarfiit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiimmut qaammammut nassuiaataat nalunaarsuutaallu kisitsisini najoqqutarineqarput. Qaammammut nassuiaatit suliffeqarfiit ataasiakkaat qaammammi tamakkiisumik akissarsianut aningaasartuutaat, taakkunanngalu qanoq annertutigisumik akileraarutaat suliffeqarfeqarnermullu akileraarutaat ilanngullugit. Suliffeqarfiit qaammammut nassuiaataanni sukumiisuni aningaasarsiat akileraarutigineqartullu sulisunut ataasiakkaanut agguarlugit nalunaarusiaapput. Qaammammut nassuiaatit suliffeqarfinnut tunngasuupput, qaammammullu nalunaarsuutit sulisunut tunngasuullutik, nalunaarsuinerillu taakku imminnut atassuteqarput.

Inuit isertitaannut nalunaarsuisarfik

Qulaani najoqqutani pineqartuni suliffilinnut tamakkiisumik matussusiinngillat. Ilaatigut namminersorlutik inuussutissarsiutinik ingerlatsisut ilaannngillat. 2015 sioqqullugu qaammammut nalunaarsuutaasartuni aamma sulisut Danmarkimi nalunaarsorneqarsimasumik sulisitsisullit ilaannngillat. Sulisulli kisitsisaat qaammammut nalunaarsuutini ilanngunneqarsimannigitsut isertitaanni A-ni paasissutissaat namminersortutullu Naatsorsueqqissaartarfiup inuit

isertitaannut nalunaarsuisarfianut, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut ukiumut nammineq nalunaarsuiffinnik tunngaveqartumut, ilanngunneqartarput.

Kommunit isertitanut taarsiissutitaasunik ikiorsiissutit

Pisortani ingerlatsineranni kiffartuussinerisalu iluani sulisut annertussusaat killilerniarlugu Naatsorsueqqissaartarfiup isertitanut taarsiissutaasunut ikiorsiissutininut nalunaarsuisarfia pingaaruteqarluinnarpoq. Qaammammut nalunaarsuutini akissarsiat aammalu aningaasat tunniunneqartut suliffeqarnermut attuumassuteqanngitsut nalunaarsuisarfimmi immikkoortinneqarsinnaapput.

Qitiusumik Suliffeqarfinnik Nalunaarsuiffik

Qitiusumik Suliffeqarfinnik Nalunaarsuiffik (CVR) atorlugu suliffeqarfiit ataasiakkaat inuussutissarsiorfinni paasissutissaat aaneqarput, taamaasilluni suliffillit inuussutissarsiuutinut immikkoortiterneqarsinnaalerlutik. CVR-imi suliffeqarfiit nalunaarsorsimasut tamarmik suliaat pingaarnerit malillugit suliaqarfinnut inissitsiterneqartarput. Suliaqarfillu paasissutissaat Dansk Branche-nomenklatur (DB07) malillugu immikkoortiterneqartarput.

Suliffeqarnermi kisitsit paasissutissaanni suliaqarfiit agguataarnerat annikitsumik naleqqussarneqarpoq. Kisitsisini inuussutissarsiorfiup annerpaap CVR-imi suliaqarfiit agguataarneqarnerat naleqqatiginngimmagu. Naleqqussaannermi peqqutaavoq suliffeqarfiit annerit – pingaartumik aalisarnermut, toqqaannartumik toqqaannanngitsumillunniit aalisarnerup iluani attuumassuteqartut – CVR-imi suliaqarfinni allani nalunaarsorsimanagerat. Tamanna – naleqqussaasoqartinnagu – suliaqarfinni ataasiakkaani suliffillit – pingaartumik aalisarnerup iluani – annikippallaarnerannik isumaqarsinnaavoq, suliaqarfinilu allani – pingaartumik niuernermit suliffissuaqarnermilu – killormut suliffillit annertuallaalernerannik isumaqarsinnaalluni.

Suliaqarfinnut naleqqussaannermit suliffeqarfiit ataasiakkaat suliaqarfiat malillugu allanut inissinneqarput. Inuussutissarsiorfillu *Aalisarneq aalisakkanillu tunisassiorneq niuernerlu*, aalisartut saniatigut aamma suliffeqarfinnik aalisakkanik piareersaanermik, niuernermit nioqqutissiornermillu suliaqartunik ilaneqarpoq. Taamatuttaaq inuussutissarsiorfik *Nunalerineq, orpippassualerineq nunalerinermilu tunisassiorneq*, suliffeqarfinnik nersutaatinik toqoraanermik suliaqartunik ilaneqarpoq. Kiisalu inuussutissarsiorfik *Aatsitassarsiorneq*, suliffeqarfiit aatsitassarsiornermit ingerlatsisut saniatigut aamma suliffeqarfinnik aatsitassarsiornermut toqqaannartumik atassuteqartunik assersuutigalugu aatsitassanik misissuinermik suliaqartunik ilaneqarpoq.

Erseqqissumik oqaatigalugu suliaqarfinnik naleqqussaaneq suliffeqarfiit suliaqarfinni ilisarnaataat (DB07) imaluunniit CVR-normui malillugit ingerlanneqarpoq.

Suliaqarfinnik naleqqussaaneq, inuussutissarsiorfinnut nutaanut immikkoortiterinerit

DB07	CVR-normu	Inuussutissarsiorfimmit	Inuussutissarsiorfimmut
Suliaqarfiup ilisarnaataa	Suliffeqarfik		
10.11.90	-	Nioqqutissiorfik	Aalisarnejq aalisakkanillu tunisassiornejq niuernerlu
10.20.10	-	Nioqqutissiorfik	Aalisarnejq aalisakkanillu tunisassiornejq niuernerlu
10.20.20	-	Nioqqutissiorfik	Aalisarnejq aalisakkanillu tunisassiornejq niuernerlu
46.38.10	-	Niuertunik pilersuineq atugassanillu nioqquteqarneq	Aalisarnejq aalisakkanillu tunisassiornejq niuernerlu
71.12.40	-	Namminersortunit, ilisimatusarnikkut teknikkikkullu suliaqartunit kiffartuussinerit	Aatsitassarsiornejq
-	18534975 Neqi	Nioqqutissiorfik	Nunalerineq, orpippassualerineq nunalerinermilu niuernerlu
-	25025490 Isortumi Tuttuuteqarfik	Nioqqutissiorfik	Nunalerineq, orpippassualerineq nunalerinermilu niuernerlu

Innuttaasunut nalunaarsuiffik

Innuttaasut najugaqavissut kisitsisini misissueqqissaarnermi tunngavigineqartut annertussusaat Naatsorsueqqissaartarfiup inunnik nalunaarsuisarfia atorlugu killilerneqarput. Nalunaarsuisarfik aamma nunat sumiiffiini suliffillit pillugit paasissutissanut atassusiinermi atornerqarpoq – soorlu najukkanut, ukiunut aamma suaassutsinut. Ukiup naanerani sumiiffinni paasissutissat naatsorsorneqarput.

Ilinniartunut nalunaarsuiffik

Kisitsisini ilinniagaqarsimanermut paasissutissanut Naatsorsueqqissaartarfiup ilinniakkanut qaffasinnerpaatut naammassisimasanut nalunaarsuutai (HFU), ukiup naanerani naatsorsorneqartut atornerqarput. Ilinniakkat immikkoortiterinerini ISCED11-mi ilinniakkanut taaguutit malillugit, ilinniagaqarfiit qaffasissusaannut assigiinngitsunut tallimanut *Meeqqat atuarfiat* appasinnerpaatillugu *Ingerlariaqqiffiusumillu ilinniarneq* qaffasinnerpaatillugu immikkoortiterneqarput. Taamatuttaaq *inuussutissarsiornermik ilinniakkat* iluanni ilinniagaqarfinnut arfineq-marlunnut agguataaraluni immikkoortiterisoqarpoq. Ilinniartitaaneq ilinniagaqarfiillu pillugit annertunerusumik paasisaqarusuttunut innuttaasut ilinniagaqarsimassusaat pillugu saqqummersitami kingullermi periaatsimut immikkoortoq innersuussutigineqarpoq.

Periaaseq taaguutillu

4. Periaaseq taaguutillu

Kalaallit Nunaanni suliffeqarneq pillugu kisitsisit sapinngisamik najoqqutassat The International Labour Organisation-imit (ILO), FN-ip ataani nunat tamalaat akornanni suliffeqarnermut tunngasuni kattuffimmit nassuiarneqarsimasut malillugit suliarineqarput. Immikkoortumi uani ILO-p najoqqutassiai nassuiarneqarput. Tulliullugu periaaseq nassuiarneqarpoq najoqqutassiallu nalorninaateqarsinnaasut pillugit nassuiaammik naggaserneqarluni.

4.1 Suliffeqarnermut nassuiaat

ILO-mit sulineq pillugu nassuiaataavoq misissuiffiup ingerlanerani inuit minnerpaamik nalunaaquttap akunnerani ataatsimi suliamik ingerlatsisimassasut. Misissuiffiup sivisussusaa erseqqissumik nassuiarneqanngilaq, innersuutaallunili sivikitsuusariaqartoq soorlu ulloq ataasiulluni imaluunniit sapaatip akunnera ataaseq. Innersuutigineqarportaaq, nunami pineqartumi pissutsit immikkut ittut tunngavigalugit sulisinnaasut utoqqaassusiat minnerpaaffilerneqarnera nassuiarneqassasoq. Akerlianilli ukiunut allanut tunngatillugu innersuuteqartoqarani.

Nalunaarsuutit Kalaallit Nunaanneersut atorlugit qaammatikkaartumik piffissalersuisoqarsinnaavoq, tamannalu ILO'mit innersuussutigineqartumit sivisunerungaatsiarpoq. Qaammatini pineqartuni nalunaarsuutit piffissanik suliffigineqarsimasunik paasissutissartaqanngillat, qaammatinili taakkunani akissarsianik tunniunneqarsimasunik imaqarput.

Tunuliaqutaasunut piffissap sivisuup sunniuteqarsinnaanera killilerniarlugu suliffeqarnermut piunasaqaataasoq annertusineqarpoq qaammami ataatsimi minnerpaamik akunnernik arfineq-pingasunik annertussuserlugu. Piffissamut suliffiusumut 18-it sinnerlugit ukiulinnut ilinniagaqarsimannngitsunullu akissarsiat akissarsiat (akunnermut) SIK-mit akigitinneqartut naatsorsuutitut atornerqarput.

Ullormut akunnerni arfineq-pingasuni sulineq kiisalu qaammammut ullut suliffiit 20-t, Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermut nalunaarsuutini piunasaqaataasut, ILO-mi piunasaqaatinut naleqqiullugit ullormi ataatsimi sulineq akunnernik 0,4-inik annertussuseqarpoq – ullormut akunnernik arfineq-pingasunik ullunut 20-nut uuttorneqartumik imaluunniit sapaatip akunnerani ataatsimi akunnernik marlunnut suliffiusunut uuttorneqartumik – sapaatip akunnerinilu sisamani akunnerni arfineq-pingasuni sulinermik uuttorneqartumik. Taamaasilluni Kalaallit Nunaanni sulifilinnik nalunaarsuinissamut piunasaqaatit inornannginnerulerput, nalunaarsuutillu tunngaviusut malillugit piunasaqaataasussatut tulluarnertut nalilerneqarluni.

Tamanna tunngavigalungu Naatsorsueqqissaartarfimmit qaammammi pineqartumi suliffilittut nalilerneqarpoq:

- Qaammammi pineqartumi inuk isertitaqarluni sulisimasoq imaluunniit imaluunniit sulinikkut akissarsiaqarsimasoq, qaammammi pineqartumi tulaassanik tunisinikkut imaluunniit namminerisamik suliffeqarfimmi iluanaaruteqarnikkut akissarsiaqarluni.
- SIK aamma Naalackersuisut isumaqatigiissutaat atuuttoq malillugu ilinniarsimanngitsut aningaasarsiassaak mikinerpaaq akunnerit arfineq pingasut isertitsissutigisimallugu.
- Ukiup naanerani 15-inik ukioqalereersimalluni.

4.2 Nalunaarsuutiniq misissuineq

Kisitsisini najoqqutarineqartut allaffissormikkut atugassatut pilersitaapput, taamaattumillu kisitsisitigut paasissutissiorluni atorsinnaanerak killeqarluni. Akileraarutit eqqarsaatigalugu akissarsiat juunimi decembarimiluunniit nalunaarsorneqarsimanerisa sunniutaat kisitsisinik paasissutissiornermi atornerqarsinnaanerannit annikinneruvoq. Taassumalu malitsigisaanik naatsorsuineq pitsaanerpaamiitsinniarlugu nalunaarsuutiniq misissuineq pingaaruteqarlunnarpoq.

Qaammammut nalunaarsuutit malillugit aalajangerneqarsinnaanngilaq, akiliutaasoq sulinermut tunngasuunersoq, imaluunniit sulinermut tunnganani ass. Isumaginninnermut tunngasuunersoq. Qaammammut nalunaarsuutit tunngavigalugit sulineq pillugu kisitsisinik naatsorsuisoqassappat isumaginninnermit tunniuttakkat il.il. piiarnissaat pisariaqarput. Naatsorsueqqissaartarfiup *kommunit isertitanut taarsiissutitut tunniuttagaanut nalunaarsuiffia* atorlugu tamanna pisarpoq. Nalunaarsuiffik atorlugu qaammammut sulinngikkallarnermi pisartakkat nalunaarsorneqartarput inunnuq tiguisunut immikkoortiterneqarlutik. Tamatuma kingorna qaammammut nassuiaatinut sukumiisunut qaammatikkaartunut kommuninut immikkoortiterneqartarput.

Ajornartorsiutip assinga inuussutissarsiutini allani atuuppoq, sulinermut tunngassuteqanngitsunut A-malillugu isertitatigut akiliutaasartunut tunngasoq. Ilimagisariaqarpoq, sulineq inuit sulinngitsut inuussutissarsiutiniq pineqartunit akiliutisisartut amerlassusaannut naleqqiullugu annikitsuinnaasimanissaa, taamaattumik pensionskassinut napparsimanermit inuunermullu sillimmasiisarfinni sulisut nalunaarsuusiami ilanngunneqanngillat.

Akiliutaasartut immikkut ittut, qaammatini arlalinni sulisimanermit tunngassuteqartut, soorlu sulinngiffeqarnermi aningaasarsiat aamma immikkut angusaqarnermi pissarsiat –paasiniarneqarput. Paasilluarumallugu inuup pineqartup ukiumi pineqartumi qaammatit suliffigisimasai tamakkerlugit misissuiffiqarsimapput.

4.2.1 Sulinermit nalunaarsuutiniq tulaassilluni tunisineq

2013 ilanngullugu tulaassuiffinnit aalisartunit piniartunillu tunisinerit nalingi akileraarutinullu akiliigallarnerit qaammammut nassuiaatinut nalunaarutigineqartarsimapput. Taamatut nalunaarsuisarnerup kinguneranik

suliffeqarfinni taamaattuni sulisut aamma tulaassisut immikkoortinneqarsinnaasarsimangillat. Tulaassat nalingat akissarsiatut nalunaarutigineqartarsimavoq. Tamanna pissutaalluni 2013 ilanngullugu akissarsiat pillugit paasissutissat annertuallaarput – ingammik suliaqarfinni *Aalisarnermi aalisakkanillu tunisassiornermi niuernermit*.

2014-ip kingorna tulaassuviit taamaallaat akileraarutinut akiliigallarnerit nalunaarutigisalermatigit akissarsisussat aamma tulaassisut immikkoortinneqarsinnaalerput. Qaammammut akileraarutinut akiliigallarnermut nalunaarnerit tunisineq tunngavigigaanni, suliffeqarfiutigisap nammineerluni nalunaarsornerani takuneqarsinnaalertarput qaammatini tulaassivinni tunisat nalingi akissarsiatut nalunaarutigineqartarmata.

Periuseq taanna atorlugu 2014-imiit akissarsiat ajunnginnerusumik inernerneqarput, kisianni paasissutissat iluarsinerisa ukiut ingerlanerini akissarsiat ineriartorsimaneeri sunnerpaat, ingammik suliaqarfik *Aalisarneq aalisakkanik tunisassiorneq niuernerlu* eqqarsaatigalugu - taamaattumik kisitsisit pineqartut mianersortumik atorneqartariaqarput.

2020-mi agguaqatigiissillugu qaammammut aalisartut piniartullu tulaassuisut 1.116-iusimapput. *Aalisarnerup aalisakkanillu tunisassiornerup niuernerullu* iluani sulisut 27,0 pct.-erivaat, sulisullu tamakkerlutik 4,2 pct.-iannik annertussuseqarput.

4.2.2 Sulisutut nalunaarsorsimangitsut paasissutissaannik ilanngussineq

Qaammammut nassuiaatit nalunaarsuutillu suliffeqarnermut tamakkiisumik matussusiinngillat. Naatsorsueqqissaartarfiup isertitanut nalunaarsuiffia atorlugu suliffillit allat nassaarineqarlutillu ilanngunneqartarput. Suliffillit ilanngunneqartut ukiumut suliffeqarsimasut 2-3 pct.-iinik annertussuseqarput, ukiumut 500-700-ut akornanni amerlassuseqarlutik. Najoqqutani ilanngunneqartut pingajorarterutaat minnerpaamik qaammammi ataatsimi sulisimasuupput, 2/3-illu najoqqutani tamani ilaangillat.

Najoqqutani sulisut amigaataasut Naatsorsueqqissaartarfimmit isertitanut nalunaarsuiffimmi, piunasaqaatinik ataani allaqqasunik naammassinnissimasut, toqqartorneqarput:

- Najoqqutarineqartut malillugit ukiumi pineqartumi annerpaamik qaammatini arfinilinni sulisimasut.
- Ukiumi pineqartumi qaammammut nassuiaatini allaqqariinngitsunik isertitanut nalunaarsuiffimmi annertuunik A-nik isertitallit imaluunniit nammineq suliffeqarfiutiminni isertitallut (aningaasarsiatut imaluunniit kingunnerusukkut sulisimanermi isertitaasimasutut nalunaarsorsimangitsutut immikkoortitat). Isertitat qaqugukkut annertuunik taaneqarsinnaalertarnerinut killigititaq najoqqutarineqartut malillugit qaammatikkaartumik

sulisimaneq suliffissarsiorsimanagerluunniit apequtaatillugit allanngorartinneqartarpoq.

- Qaammatini naatsorsuiffiusuni minnerpaamik qaammammi ataatsimi suliffissarsiortutut nalunaarsorsimannngitsaq. Qaammatini suliffissarsiortutut nalunaarsimaffinni sulisimasutut ilanngussisoqarsinnaanngilaq (piumasaqaat tamanna suliffeqarsimallutik nalunaarsorsimannngitsunut kisimi atuuppoq).

2020-mi sulisut najoqqutani ilanngunneqartut agguaqatigiissillugit qaammammut 523-upput. Taakkunanga 505-it namminersortuullutik. Isertitanut nalunaarsuiffimmi isertitat A-t sulisitsisuni kikkuni katersorneqarsimanageri takuneqarsinnaanngimmat, suliffillit ilanngunneqartut suliaqarfimmi *Paasissutissaqanngitsunut* inissinneqarput. Suliffillit ilanngunneqartut akornanni namminersortut nammineerluni nalunaarusiami suliffeqarfiup normua (CVR-normu) atorlugu suliaqarfinnut immikkoortiterneqarput. Namminersortut suliffeqarfimmi normuannik ilanngussisimannngikkaangata tulaassuinerilli nalunaarusiorsimagaangata *Aalisarnermut aalisakkanillu tunisassiornermut niuernernullu* suliaqarfimmut ilanngunneqartarput. *Paasissutissaqanngitsuniipputtaaq* suliffiup normuannik imaluunniit tulaassuinermik nammineq nalunaarusiami paasissutissiisimannngitsut.

2015 sioqqullugu suliffeqarfiit Danmarkimut nalunaarutigineqarsimasut ilaangillat. Siusinnerusukkat allaaserineqareersutuut 2014-imi piffissamilu siusinnerusumi ilanngussat sulisitsisut paasissutissanik tunniussiffigisimannngisaat *Paasissutissartaqanngitsunut* inissinneqartarput. Taakku amerlanersaat tassaapput naalagaaffiup suliffeqarfiutai, ass. politiit pinerluttunillu isumaginnittut. 2015-ip kingorna pitsaanerusunik paasissutissanik peqartoqalermat sulisut 450-500-t *Pisortat allaffissornerannut aamma kiffartuussinerannut* nuunneqarput siornatigut *Paasissutissartaqanngitsuniittarsimasut*. Paasissutissanik iluarsaassinermik tamanna tunngaveqarpoq taamaattumillu 2015 sioqqullugu pisortani sulisimasut 500-t angullugit ikinaarneqartarsimanissaat ilimagineqarpoq. 2014-imit 2015-imut pisorta qarfinni sulisimasut nikissimannnginnissaat ilimagineqarpoq.

4.3 Suliffillit pillugit nalunaarsuiffik

Nalunaarsuutit misissukkat inuussutissarsiummillu aalajangersimasumik ingerlatsisutut nalunaarsorsimannngitsut malillugit sulineq pillugu nalunaarsuiffik pilersinneqarpoq, sulineq pillugu kisitsisitigut paasissutissanut tunngaviuvoq. Nalunaarsuiffik innuttaasunut najugaqavissunut nalunaarsuiffiuvoq – ukiup pineqartup aallaqqaataani naanerani Kalaallit Nunaanni najugaqartut aamma ukiup naanerani 15-ileereersimasut nalunaarsorneqarsimapput.

Takussutissiaq 4.1-imi pineqartut amerlassusaat immikkoortillugit takuneqarsinnaapput, ataatsimut amerlassusaat innuttaasunut najugaqavissunut tunngavoq. Takussutissiami takutinneqarpoq 2020

naanerani amerlassutsip 3 pct.-ia innuttaasunut najugaqavissunut tunngasunngitsoq.

Takussutissiaq 4.1 Innuttaasut najugaqavissut

	2016	2017	2018	2019	2020
Ukiup aallartinnerani innuttaasut, minnerpaamik 14-inik ukiulinniit	44.871	44.915	44.883	45.014	45.116
Ukiup naanerani innuttaasut, minnerpaamik 15-inik ukiulinniit	44.081	44.134	44.258	44.341	44.673
Najugaqavissut, ukiup naanerani minnerpaamik 15-inik ukiulinniit	42.488	42.673	42.670	42.779	43.152

Suliffeqarneq pillugu nalunaarsuiffimmi paasissutissat pigineqartut tassaapput; akissarsiat, akileraarutinut tunngasut aamma suliffigisap inuussutissarsiummi sorlerniinnersoq, taamatullu paasissutissartaqarluni pineqartup atorfininnera suliffigivisatut imaluunniit saniatigoorisatut suliffiunersoq. Atorfik qaammammi pineqartumi akissarsiffiginerpaasimasatut nalunaarsimasaq tassaavoq suliffigivisaq, suliffiit allat qaammammi pineqartumi saniatigut sulinertut nassuiarneqarput. Nalunaarsuiffimmi aamma inooqatigiinnut sinerissamilu agguataarsimanermut paasissutissanik peqarpoq.

Suliffillit pillugit nalunaarsuiffik – akissarsiat akileraarutaasussat suliaqarfillu pillugit paasissutissat saniatigut – aamma pingaarnertut suliffilittut atorfinissimanermut imaluunniit saniatigooralugu suliffilittut atorfinissimanermut paasissutissanik imaqarpoq. Pingaarnertut suliffeqarnermi qaammammut akissarsiat qaffasinnerpaat nalunaarsorneqarsimasut aallaavigineqarput. Qaammammi pineqartumi atorfiit allat saniatigooralugu suliffinnik taaneqarlutik. Taamatuttaaq inuiaqatigiinni atukkanik nunallu sumiiffiunut paasissutissanik ilaqarput.

4.4 Kisitsisaataasivik

Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataasivia bank.stat.gl sukumiinerusumik suliffilinnut tunngasunik tabelinik imaqarpoq. Suliffeqarnermi naatsorsuutinik nammineq toqqartuinissaq tassani periarfissaavoq. Immikkoortut aappaanni tabelit titartakkallu kisitsisaataasivimmi sulianit tingusaapput. Najoqqutarineqartunullu paasissutissat tabelit titartakkallu ataanni takuneqarsinnaapput.

4.5 Najoqqutani kukkunerit

Nalunaarsuiffiit, suliffeqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissiornermi tunngaviliisut, allaffissornikkut nalunaarsuutinik annertuunit pilersitaasut, soorunami nalorninaateqarsinnaasunik imaqartarput. Taakkunani pingaarnersiukkat uani saqqummiunneqassapput.

Suliffeqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissiorneq tamavimmi sulisitsisut qaammatikkaartumik akissarsiat il.il pillugit nalunaarutaannit tunngaveqartumik pilersitaasarmat, qaammatikkaartumik nalunaarutigineqartut eqqorluinnartueneri, kisitsisitigut paasissutissat pitsaassusaannik tunnfas. Taamaattumik suliffeqarfinni ataasiakkaani

aningsarsisarfii pisarnerinik periaaseqarneq nalornisitsilernermik malunnaatilimmik pilersitsivoq.

Immikkoortoq 4.2-mi nalunaarsuutit misissorneri pillugit allaaserisami nalunaarsukkat inaarnerini ajornartorsiut tamanna malugineqavissorpoq. Ingammik immikkut ittunik akissarsiat ataasiakkaat uppersarniarnerannut piffissaaluit atorneqarput, qaammatini arlalinni sulisimanermut tunngasut soorlu sulinngiffeqarnersiutit aamma immikkuullarissumik angusaqarsimanermi aggorneriat.

Suliffeqarnermut kisitsisitigut paasissutissat sulisitsisut qaammatikkaartumik aningsarsiat il.il. pillugit nalunaarusaannit nalunaarsuutinik tunngaveqarpoq. Taamaattumik qaammatikkaartumik nalunaarasiat pitsaassusaat aamma kisitsisitigut paasissutissanut pingaaruteqarluinnarpoq. Suliffeqarfanni ataasiakkaani aningsarsiat piffissanut tullerriaarneri nalunaarsuiffimmi kisitsisinut inaarutaasunut apequtaalluinnarpoq, tamannalu aamma peqqutigalungu nalunaarsuutit atuutsinneqartussat pitsaassusaannut annertuumik nalorninermik pilersitsisinnaavoq.

Immikkoortumi 4.2-mi nalunaarsuutinik misissuineranut tunngasumi eqqaaneqareersutut nalunaarsuiffimmi ajornartorsiutaasinnaanera annertuumik eqqumaffigineqarpoq. Qaammatini arlalinni suliffeqarsimanermi nuussinerit ataasiakkaat immikkut ittut suussusersiniarlugit immikkut suliaqartoqartarpoq, assersuutigalungu feeriaqarnersiutit aamma immikkut aggorneriat.

Nalunaarsuutit tunngaviusut annertussusaat katitigaanerallu pissutigalungit naatsorsuutigineqartarpoq nuussinerit immikkut ittut suussusersineqarsinnaanngippata, kukkunertut naatsorsorneqarnissaat. Kukkunerusinnaasullu taamaattut qaammammusiat naatsorsuutaannut annerusumik sunniisarput, taamaattoq ajornartorsiut suliffillit naatsorsuutaasa pitsaassusaannut annertuumik sunniteqanngitsutut nalilerneqarpoq.

Kukkunerit taamaattut annerusumik qaammammi decembarimi akissarsianut sunniisinaapput, qaammammi feeriaqarnersiutinik nalunaarsuiffiunerpaasartumi. Taamaattumik decembarimi qaammammusiat – taamatullu kvartalit sisamaanni – angivallaarsinnaasarput. Kvartalinilu allani naatsorsuutit taava mikinaarneqarsinnaasarlutik. Taamaattumillu kvartalikkaartumik agguaqatigiissillugu qaammammusianik sanilliussinermi tamanna eqqumaffigineqartariaqarpoq.

Nalorninaateqarsinnaasutut taaneqarsinnaasutut ipput pisortaqarfiit isertitanut taarsiutit akiliutaasa nalunaarsorneri, nalunaarsuutit misissornerini kommunit sulineranut sanilliunneqarsinnaasutut akiliutigisartagaat akissarsiaanngitsut immikkulli paasiniarlugit inissittariaasut. Isertitanut taarsiutit akiliutit qaammatinut nalunaarsuiffinnut tunngassuteqartariaqanngillat; Assersuutigalugu akiliutit qaammatini arlalinni nalunaarsuiffimmiissinnaasarput. Paasissutissat nalilersorneqarluaraluartut pisortat sulinngikkallarnerni tunniuttaga at sulineranut nalunaarsuutini kukkussutaasinnaapput.

Isertitanut taarsiissutitut pisortanik ikiorsiissutitut nalunaarsuinermi aamma ajornartorsiut atuuppoq, nalunaarsuutitik misissuinermi – nikingassutsinut – atorneqartoq sulisimanermut tunngassutilinni kommuninit nuussinerni. Isertitanut taarsiissutitut ikiorsiissutit qaammatinut nalunaarsuiffiusunut attuumassuteqartariaqanngillat. Assersuutigalungu nuussinert qaammatini arlalinni allaffissornikkut nalunaarsuiffimmi ataatsimiissinnaasarput. Nalunaarsuutinillu nalilersuineq sukumiisumik suliarineqarsimagaluarpalluunniit suli isertitanut taarsiissutitut ikiorsiissutit kukkussutaasinnaasutut inissisimapput.

2013 tikillugu aalisartut piniartullu tulaassaminnut akissarsiaat ilanngaateqanngitsumik naatsorsorneqartarsimapput. Tassa imaappoq tulaassat aningaasanngorlugit nalingi akissarsiaartut taaneqartarlutik. Taamaattumik pineqartunut qaammammut akissarsiat 2014 sioqqullugu anginaarneqartarput. 2014-imi periutsimik allannguinnermi aalisartunut piniartunullu akissarsianut naatsorsuutit naleqqunnerulerput, nalunaarsuutillu amingaateqarnerannik taaneqartariaqarlutik. Akissarsiallu piffissap ingerlanerani ineriartorerannut misissuinermi tamanna eqqumaffigineqassaaq – pingaartumik *Aalisarnermi aalisakkanillu tunisassiornermut niuernernullu* suliaqarfimmi, aammali inuiaqatigiinni inissisimanermi nunallu sumiiffiini immikkoortiterinermi, amerlasuunik tulaassuisunik aalisartoqarfinni piniartoqarfinnilu. Periutsimilli allanguinneq suliaqarfimmi pineqartumi suliffillit amerlassusaannut annerusumik sunniuteqanngitsutut nalilerneqarpoq.

Suliffilittut nalunaarsorsimangitsut nalunaarsuutaannik nuussinermi nalorninartoqarpoq. Tassani nammineeirluni nalunaarsuiffiit – kiisalu isertitanut nalunaarsuiffik – ukiumoortumik nalunaarsuutitik imaqarmata, suliffilittut nalunaarsorsimangitsut nalunaarsuutaat taamaasillutik piffissanut agguanneqarsinnaanngimmata. Inuk ataaseq qaammatini ikittuinnarni annertuumik ukiumut akissarsiaqarsinnaavoq, pineqartoq ukiumi naatsorsuiffiusumi qaammatini 12-ini suliffeqarsimasutut isikkoqarsinnaalluni. Killormullu aamma inuk ataaseq qaammatini 12-ini aaliangersimangitsumik suliffeqarsinnaalluni. Isertitallu annikippata, aamma suliffillit nalunaarsorsimangitsut nuunneqarnerini ilaangitsoorsinnaalluni.

Qallunaat sulisitsisutut nalunaarsorsimasut nalunaarusiaanni sukumiinerusumik paasissutissaqannginera pissutigalungu 2015 sioqqullugu *Pisortat ingerlatsineranni kiffartuussinerannilu* sulisut agguaqatigiissillugu qaammammut amerlassusaat 500-t angullugit ikinnerunerat naatsorsuutigineqarpoq, takuuk immikkoortoq 4.2.2. 2015-ilu sioqqullugu pineqartumi suliffillit *Paasissutissaqanngitsutut* nalunaarsorneqartarsimata tamanna suliffillit ataatsimut amerlassusaannut sunniuteqanngilaq.

2015 sioqqullugu Danmarkimit sulisitsisut nalunaarsorsimanginnerat pissutaalluni Pisortani ingerlatsineranni kiffartuussinerannilu 2014-imi ukiunilu siuliini agguaqatigiissillugu qaammammut sulisut 500-t angullugit ikippallaartarsimanissaat ilimagineqarpoq, immikkoortoq 4.2.2 takuuk. 2015

sioqqullugu taakku *Paasisutissartaqanngitsunut* ilanngunneqartarmata nalunaarsuutit sulisimasunut sunniuteqanngillat.

Qitiusumik Suliffeqarfinnik Nalunaarsuiffik (CVR) atorlugu suliffeqarfiit ataasiakkaat inuussutissarsiorfinni paasisutissaat aaneqarput, taamaasilluni suliffillit inuussutissarsiutinut immikkoortiterneqarsinnaalerlutik. CVR-imi suliffeqarfiit nalunaarsorsimasut tamarmik suliaat pingaernerit malillugit suliaqarfinnut inissitsiterneqartarput. CVR imminermini naapertuilluartumik suliaavoq. Periuserli aamma killeqarpoq, pingaartumik suliffeqarfiit assigiinngiissitaartunik suliaqartuugaangata, suliaqarfinnut assigiinngitsunut immikkoortitertarialinnut. Kukkunerli minnerpaamiitinniarlugu suliaqarfiit naatsorsuutaat naleqqussarneqarput, tassani suliffeqarfiup pingaarnertut suliaa malillugu inuussutissarsiorfinnut immikkoortiterneqarluni, takuuk immikkoortut pingajuanni najoqqutanut nassuiaat.

Pisortani sulisitsisut annerpaat; Namminersorlutik Oqartussat kommunillu suliffinnik arlalinnik ingerlatsipput soorlu ilinniartitsinermik, peqqinnissaqarfinnik kiisalu allaffissornermik. Pisortanili sulisitsisartutut akissarsitsisinermi ataasiinnartut nalunaarsorsimallutik, taamaattumik suliaqarfinni taakkunani ataasiakkaani – nalunaarsuutini atorneqartuni – inuussutissarsiorfinnut suliaqarfigissaannut sulisut agguataarneqarsinnaanngillat. Sulisitsisuni taakkunani suliallit taamaasillutik *Pisortat ingerlatsinerannut kiffartuussinerannullu* immikkoortinneqarput. Pisortani sulisut sukumiinerusumik immikkoortiterneqarnerinut Naatsorsueqqissaartarfiup saqqummersitaa kingulleq *Pisortaqaqarfinni atorfillit* innersuussutigineqarpoq. Pisortaqaqarfinni atorfilinnut kisitsisitigut paasisutissaq pisortat akissarsialerivianninngaanniit toqqaannartumik nalunaarusiaapput, taamaattumillu suliffillit kisitsisaannut sanilliunneqarsinnaanatik.

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Saaffigniffissaq
Gorm N. Pedersen
E-mail: gnpe@stat.gl

Suliffeqarnermi pissutsit

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

